

3. उपयोजित इतिहास

- 1) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.
  - 1) 'उपयोजित इतिहास' या संज्ञेसाठी ----- असा पर्यायी शब्दप्रयोग प्रचारात आहे.
    - 1) लोकांसाठी इतिहास
    - 2) जनांसाठी इतिहास
    - 3) प्रजेसाठी इतिहास
    - 4) जनतेसाठी इतिहास
  - 2) इतिहास ----- घडून गेलेल्या घटनांशी संबंधित असतो.
    - 1) भूतकाळात
    - 2) भविष्यकाळात
    - 3) वर्तमानकाळात
    - 4) अश्वकाळात
  - 3) ----- ही विज्ञान आणि इतर सर्वच ज्ञानशाखांची जननी मानली जाते.
    - 1) तंत्रज्ञान
    - 2) कला
    - 3) व्यवस्थापनशास्त्र
    - 4) तत्त्वज्ञान

- 4) उपयोजित इतिहासाच्या आधारे ----- वारशाचे जतन व संवर्धन करता येते.
- 1) सामाजिक
  - 2) राजकीय
  - 1) सांस्कृतिक
  - 2) वैज्ञानिक
- 5) सांस्कृतिक वारसा हा ----- निर्मित असतो.
- 1) मानव
  - 2) निसर्ग
  - 3) ईश्वर
  - 4) प्राणी
- 6) इनटॅक ही स्वयंसेवी संस्था इ.स. ----- पासून कार्यरत आहे.
- 1) 1984
  - 2) 1988
  - 3) 2012
  - 4) 1990
- 7) जगातील सर्वात प्राचीन संग्रहालय ----- या शहराचे उत्खनन करताना सापडले.
- 1) पेरु
  - 2) उर
  - 3) हडप्पा
  - 4) कोलकाता
- 8) 'उर' येथील प्राचीन संग्रहालय ----- आहे.
- 1) इ.स.पू 3 च्या शतकातील
  - 2) इ.स.पू 5 च्या शतकातील
  - 3) इ.स.पू 6 च्या शतकातील
  - 4) इ.स.पू 8 च्या शतकातील

9) इंडियन म्युझियम ----- येथे आहे.

- 1) मुंबई
- 2) कोलकाता
- 3) चेन्नई
- 4) दिल्ली

10) भारताचे राष्ट्रीय अभिलेखागार ----- मध्ये आहे.

- 1) मुंबई
- 2) कोलकाता
- 1) चेन्नई
- 2) दिल्ली

2) पुढीलपैकी चुकीची जोडी दुरुस्त करून लिहा.

- 1) 1) तत्त्वज्ञान - विविध विचारसरणींच्या वाटचालीचा इतिहास.
2) विज्ञान - वैज्ञानिक शोधांमागील कारणपरंपरा समजून घेणे.
3) तंत्रज्ञान - विज्ञान व तंत्रज्ञान परस्परावलंबी असतात.
4) व्यापार व उद्योगधंदे - मानवी समाजात विषमता पसरते.
- 2) 1) उपयोजित इतिहास - वर्तमानकाळाचे यथायोग्य आकलन
2) सांस्कृतिक वारसा - मानवनिर्मित
3) अमूर्त सांस्कृतिक वारसा - प्राचीन स्थळे, वास्तू
4) नैसर्गिक वारशाचे जतन - युनेस्को
- 3) 1) भारतीय पुरातत्त्व खाते - नैसर्गिक, सांस्कृतिक वारशाचे व्यवस्थापन.
2) कास पठार - सिंधुदुर्ग जिल्हा.
3) इनटॅक - स्वयंसेवी संस्था.
4) मेसोपोटेमियातील 'उर' शहर - जगातील प्राचीन संग्रहालय.
- 4) 1) नॅशनल फिल्म अर्काइव्ह - पुणे
2) सृष्टि इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्ट डिझाईन अँड टेक्नॉलॉजी - चेन्नई
3) इंडियन म्युझियम - कोलकाता
4) राष्ट्रीय अभिलेखागार - दिल्ली

- 5)
  - 1) कुटियट्टम - केरळमधील संस्कृत नाट्यपरंपरा.
  - 2) मुडियेट्ट - केरळमधील लोकसंगीत.
  - 3) छाऊ नृत्य - ओडिशामधील छाऊ नृत्य.
  - 4) कालबेलिया - राजस्थानचे लोकनृत्य.
- 6)
  - 1) लाल किल्ला - दिल्ली
  - 2) रानी-की-बाव - गुजरात-पटणा
  - 3) जंतर मंतर - जयपूर
  - 4) महाबोधी मंदिर - मुंबई